

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al Asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

□□□□□□□□

Redactor: **Dr. Mihai Velciu.**

Sumarul:

Despoliticianizare. — Cronica Economică. — Constatări.
— Lichidarea datoriilor agricole și urbane. — Situația —
Cronica: Necrolog: Isaia Popa; Nicolae Munthiu.

Despoliticianizare.

Se vorbește cu destulă insistență despre „despoliticianizarea” aparatului de Stat. Cum se va face și cari vor fi rezultatele nu știm. Constatăm doar că, intențiunea conducătorilor de a scoate funcționarii publici de sub influențele politice este bine venită, iar înfăptuirea ei nu trebuie să întârzie.

Despre funcționarii de stat ne-am ocupat și altădată în coloanete „Revistei Economice”. Nu numai în ce privește salarizarea lor, destul de proastă, dar și din punctul de vedere al conștiențiozității împlinirii serviciului. Arătam atunci cum înțeleg majoritatea slujbașilor statului să-și facă serviciul. În general se constată o totală lipsă de conștiențiozitate, disciplină, hărnicie, respect, dragoste de muncă și ambiție.

Deși munca nu-i din cele mai grele, nu înțelegem de loc ce înseamnă silnicia această din partea celor cari o prestează. Poate și administrația ca atare, adecă sistemul în sine, să fie defectuos, dar totuși cu un personal atât de număros, alta ar trebui să fie situația.

La administrațiile financiare în special, domnește o desordine deosebit de revoltătoare. Și asta dela cel înalt funcționar, până la ultimul agent sau impiegat. Acolo, fiecare lucrează după bunul său plac, sau mai pe românește cum îl taie capul. Controlul superiorilor pare că nici n'ar exista. Se poate că e chiar așa. Inșă, știind că fiecare birou, serviciu, administrație, își are șeful său, administrator, inspector sau chiar secretar general în Minister, subsecretar de stat, ori ministru, ne întrebăm miraji, ce fac oamenii aceștia, nu observă răul din jurul lor? Sau tocmai ei sunt aceia care-l încurajează.

De atâția ani de zile serviciile de de stat dețin o administrație, care lasă mult de tot de dorit.

Plângerile nenumărate și disperate de multe ori, ale contribuabililor nu au fost auzite de cei sus puși. Rezoluția a rămas aceiaș de totdeauna: coșul.

Așa dar, făcând pe cel ce nu vede și nu aude nimic, e foarte natural că încurajezi direct chiar desordinea și desmățul slujbașilor mărunți. Dar oare poți avea autoritate față de subalternul care-ți aranjează „micile” găinării cu diverși contribuabili? De sigur că nu.

Nu știu până când va exista situația asta în serviciile de stat. În tot cazul o despoliticianizare nu poate decât să îndrepte, fie chiar în mică măsură, starea actuală. Toată chestiunea e să vie. Func-

funcționarii publici să nu mai fie sub influența politicianilor, iar prin o salarizare normală să li se prefundă pe urmă: muncă, ordine, disciplină, conștiințozitate, hărnicie, dragoste de birou și renunțarea la venite ilegale.

S'ar părea că e greu de realizat așa un aparat de stat cum îl dorim noi și din păcate nu-l avem.

Natural, e greu. Poate foarte greu chiar, ca din actualul corp de funcționari învechit într'un sistem păcătos și leneș de multe ori, să faci un corp de funcționari select, muncitor și cinstit.

Și totuși, printr'un act de mare curaj se poate stărpi dela rădăcină tot răul, tot putregaiul, care stăpânește administrațiile de stat, dela noi.

Întâiu. Să li se asigure funcționarilor minimul de existență. Să nu mai fie avizați la șperțuri.

Apoi, numirile în funcțiile de stat să nu se facă din interese politice. Slujbași ai statului să fie numai aceia, cari, prin muncă cinstită vor să-și câștige traiul vieții.

Deci numirile, înaintările, delegările, definitivările, transferările, să fie făcute pe criterii pur obiective, după merite și aptitudini, dovedite în cursul funcțiunii. Deasemenea cei dovediți incapabili de muncă sau cari arată rea credință, desordine, lipsă totală de interes și ambiție să fie destituiți pe loc. Destituire și închisoare pentru aceia cari se lasă mituiți, sau caută să frusteze statul din drepturile lui, în favorul contribuabilului. Asta pentru a-și însuși venite laterale necinstite. Un control regulat, riguros, amănunțit, iar nu superficial cum se obișnuiește la noi.

Pentru toate acestea avem nevoie de un singur om. Însă acesta să fie o mână de fier temută, apreciată și mai cu seamă respectată.

Intențiile și gândurile sănătoase să le poată pune în aplicare, având sprijinul guvernului, iar nu zădărnicierea acțiunii să fie cauzată tocmai de el.

Funcționarilor de stat să li se interzică a face politică militantă, așa ca militarilor.

Și numai atunci, când despoliticianizarea aparatului de stat va deveni fapt împlinit, treburile administrative ale țării noastre pot merge mai bine. Dar,

pentru asemenea măsuri se cer alți conducători. Actualii nu inspiră suficientă încredere și vorbele lor ne temem să nu rămână tot vorbe.

Când se va trece și la noi dela vorbe la fapte? Iată întrebarea care ne-o punem de atâția ani de zile.

Despoliticianizarea nu privește numai aparatul de stat, — ea se referă și la învățământ. Și aci, reușita ar fi mult mai sigură, dacă s'ar ajunge măcar până la punerea în aplicare a măsurilor necesare despoliticianizării, învățământului primar, secundar și chiar universitar.

Înainte vreme, altă menire parecă aveau școlile noastre, de tot felul. Tineretul primea alte îndrumări și când termina se baza pe o pregătire mult mai solidă. Intra în viață aproape format.

Dar, azi, de când cu politicianismul ăsta nefast, când toți cărturarii — dela cel mai mare până la ultimul dascăl — fac numai politică și mai mult în școală chiar, rolul școlii adevărate nu se prea vede. Nici îndrumări sănătoase pentru viața practică, nici pregătire ca lumea, tineretul acesta termină școala lipsit de cultura necesară și'n pragul vieții e eu totul lipsit de inițiativă, sprijinindu-se doar pe umerii părinților.

Politica a pătruns prea adânc în învățământ și este o mare greșală că se menține în ciuda rezultatelor proaste pe care le marchiază școala zi de zi. Nu există cărturar, care intrând în arena politică să nu-și negligeze lecțiile. Dela un timp omul devine pasionat la culme și școala aproape că nu-l mai preocupă. Ba îl plictisește chiar. Orele de lecții îi devin adevărate ore de chin. Numai și numai politicul e înaintea ochilor lui. Visează să ajungă înalt demnitar. Și nu pentru a munci în interesul colectivității, ci ca să-și agonisească prin prea puțină muncă, sau chiar deloc, o avere frumoasă, să devină proprietar de case, să aibă mașină la scară și să ducă viață liniștită și fihnită, profesoratul pentru el să fie doar o ocupație. Lumea să nu-i poată spune trântor.

E trist, e dureros, e de plâns, dar e adevărat. Acesta-i realitatea crudă.

Despoliticianizarea în școală e o necesitate imperioasă. Școala să-și recapete adevărata menire. Ea să dea

oameni întregi, formați, cu cunoștințe bune, și mai ales să cultive caracterul.

Situația din prezent nu mai poate fi tolerată. Concediile de câte 4 ani acordate domnilor cărturari „politicieni” nu-s în interesul țării. Cine s'a dedicat școlii să rămână la locul lui. În clasă, în bibliotecă, în atelier, în laborator, acolo le este locul și acolo le șade bine învățătorilor și profesorilor secundari sau universitari.

Știința evoluează. Aduce noi și noi descoperiri, pe cari tinerii de pe băncile școlilor noastre nu le vor putea afla dacă n'au dela cine. Sunt rare, foarte rare cazurile când un profesor militant în politică se ține la curent și cu activitatea din domeniul studiului, ce are să propună.

Vrem să devenim un popor cult și civilizată. Vrem să progresăm pe teren economic. Dar oare e posibil progresul nostru ca stat în asemenea condițiuni? Ne îndoim. Și după 20 de ani dela Unire nu ne putem lăuda cu un progres remarcabil în privința aceasta.

Așa dar, despoliticianizarea învățământului de toate gradele să nu mai întârzie de loc, asta în interesul țării.

Iar, dascălii și profesorii din politică. înapoi la catedră, la carte, la apostolat.

ION D. PITU.

Cronica economică.

— Joi, în săptămâna trecută, Delegația Economică a guvernului a ținut ședință la Ministerul Comerțului și Industrii sub prezidenția dlui Bujoiu. La această ședință au luat parte titularii departamentelor cu caracter economic și alte personalități importante din viața economică a țării.

Problema primă, care s'a discutat, a fost fixarea prețului zahărului și a sfecei de zahăr. S'a luat în discuțiune, în acest scop, avizul Consiliului Superior al cartelurilor. Chestiunea, însă, nu a putut fi soluționată definitiv, amânându-se pentru o altă ședință.

A doua problemă, de care s'a ocupat Delegația Economică a fost prelungirea efectelor legii pentru încurajarea industriei naționale. Expirând la 31 Decembrie 1936, această lege a fost prelungită printr'un Decret Regal pe încă un an, adică până la 31 Decembrie 1937. Deoarece o nouă lege pentru protecția industriei naționale, care să înlocuiască

pe cea veche, nu s'a putut face, Delegația a hotărât de a se prelungi aplicarea pe încă o perioadă de 5 ani, adică până la 31 Decembrie 1942, a legii vechi, cu toate modificările și completările ulterioare, dacă nu cumva ar intervenii între timp o lege nouă în această materie.

Tot în ședința aceasta, Delegația, în baza referatului Dlui Ministru Bujoiu, a fixat instrucțiunile noi ce urmează a se da delegațiilor însărcinate cu ducerea tratativilor economice cu Germania și Turcia, în vederea încheierii de acorduri comerciale cu țările sus zise. Pentru aprovizionarea cu porumb a regiunilor lipsite de acest produs, Delegația a însărcinat pe dl Negură cu elaborarea unui program, care va fi executat prin Centrala Cooperativelor.

— Din comunicatele oficiale rezultă următoarele încasări ale Statului pe luna Noembrie 1937. În contul bugetului ordinar, s'au încasat Lei 1.915 milioane; în socoteala redevenței Casei Autonome a Monopolurilor s'au realizat Lei 410 milioane și 115 pe seama redevenței celorlalte regii și aproape 100 milioane de Lei prin beneficiul stampilării rentelor străine și diverse. Totalul încasărilor tezaurului public pe luna Noembrie a. c., deci se urcă la cifra de 2.540 milioane, sau mai bine de două miliarde și jumătate.

— În urma svonurilor iscate în ultimele zile că sporurile hotărâte de Consiliul de Miniștri asupra salariilor funcționarilor publici nu vor fi plătite, dl Radu Portocală, subsecretar de stat la Interne a făcut presei într'una din zilele trecute declarații precise, cari înlătură orice fel de îndoială asupra acestei chestiuni. Astfel, sporurile vor fi plătite în luna Decembrie și vor fi menținute și în decursul anului 1938, fără nici o rezervă.

În scopul acesta au fost alocate și fondurile necesare. Deasemenea, vor fi achitate aceleași sporuri și funcționarilor comunali și județeni, pe luna Decembrie a. c., menținându-se și în anul viitor. Pentru aceste sporuri pe seama funcționarilor administrațiilor locale, Ministerul de Interne a intervenit la Departamentul Finanțelor pentru majorarea fondurilor alocate Județelor și comunelor din cari acestea să poată achita salariile mărite.

— Se pare că ridicarea ultimei curbă de sacrificiu de pe salariile slujbașilor publici nu s'a făcut din rațiuni pur electorale din partea guvernului, ci și din motive economice și sociale. În adevăr, în ultimul timp și cu deosebire în luna Noembrie a. c. un nou val de scumpete s'a abătut asupra pieții românești. Prețul tuturor articolelor a suferit urcări însemnate. Și e sigur, că pe sărbători prețurile vor fi din nou urcate. Se constată urcări în special la: zahăr, făina de grâu, sare, unt, haine, lemne de

foc. In general, indicele lunar pe Noembrie și pe categorii de mărfuri s'a urcat după cum urmează: la alimente, dela 3.670 pe Octombrie a. c. la 3.707 pe luna Noembrie; la îmbrăcăminte, dela 4.388 la 4.410 iar la diverse, dela 3.652 la 3.677. Rezultă din comparația cifrelor înșirate, că indicele general al principalelor articole de primă necesitate pe Noembrie 1927 este de 39,31. Cu alte cuvinte, mărfurile sunt de 39,31 ori mai scumpe decât în luna August 1916, iar față de 39,23 din Octombrie a. c. a crescut cu 0,08. Dacă guvernul nu va lua din vreme măsurile dictate de împrejurări punând stavilă speculei nerușinate a comercianților și afaceriștilor străini, cari nu au nimic comun cu neamul și fara aceasta decât dragostea de vișelul de aur, nu știm unde vom ajunge.

— Din datele provizorii furnizate de serviciul statisticii financiare din Ministerul Finanțelor referitoare la evoluția comerțului nostru exterior pe Octombrie 1937, se constată, că balanța comercială continuă a ne fi favorabilă. Valoarea exportului depășește cu mult pe a importului. Astfel, diferența valorii animalelor exportate în luna mai sus amintită se urcă la cifra de 59.928 mii Lei; a vegetalelor, la 1.157.779 mii Lei; a mineralelor, la 256.709 mii Lei și a diverselor, la 1.321.093 mii Lei. Ceeace revine la o medie de 699.377 000 Lei, reprezentând diferențe de valoare a mărfurilor exportate față de cele importate pe acelaș interval de timp, adică pe luna Octombrie 1937. Deși balanța noastră comercială, mai ales în cei doi ani din urmă, este mereu excedentară, — vor zice unii dintre cetitori — totuși economia românească nu resimte favorabil efectele situației descrise mai sus. Observația este perfect justă, dar explicația trebuie căutată în balanța conturilor, nu în balanța comercială. Căci numai cea dintâi ne poate da o oglindă clară asupra situației economiei unei țări, în speță cea românească, în care se găsește, la un moment determinat față de străinătate. Or, amintim în trecut, aceasta balanță, — cel puțin după războiu — nu a fost nici un moment favorabilă.

S. P.

NOTE.

Constatari.

Campania electorală se ține lanț, pe întreg cuprinsul țării. Zilnic satele sunt cutreerate de „nădrăgari“ (cum le place țăranilor să-i numească pe orășeni). Adunări, discursuri, injurături, agitații, băutură și ciocniri, de mulțori sângeroase și cu urmări grave, e tot

ce întâlnești deocamdată în fiecare sat sau cătun, fie cât de îndepărtat.

Întâmplarea face să mă găsesc în perioada asta a alegerilor în contact mai des cu țăranii noștri și să pot afla dela ei judecata simplă, ce și-au format-o despre toți politicieni dela noi.

„Ce atâta politică! Parcă din asta am trăi noi. Să dea Dumnezeu ploaie și vreme bună la timp, să ni se facă bucatele frumoase, să fim sănătoși ca să le putem muncii și atât. Domnii ăia mari să aibă de grijă ca prețul produselor noastre să crească. Nu numai ce cumpărăm noi să fie scump, iar tot ce vindem îi aproape pe nimica. Asta o vrem. Cu politica să ne cam slăbească. Că numai zăvanie și vrajbă și ură bagă între noi. Păi nu vedeți câte bătaii nu se fac din cauza politicii? De două săptămâni tot satul bea, se ceartă și se bate pentru „chestii“ politice. Că așa le spun „agenții“ partidelor, adică oamenii cei mai slabi din sat, cari nu muncesc că nu le place, ei sunt „domni“.

Asta-i judecata țăranilor dela noi. Intenționat am redat-o așa ca să se vadă mai bine mentalitatea sănătoasă a sătenilor, cari nu vor să mai audă nici cum de politică.

Și 'ntradevăr așa este. Satele noastre se găsesc într'o depravare morală îngrozitoare. Oamenii nu vor să mai audă de biserică, școală și alte lucruri bune, fiind preocupați cu ideile ce le infiltrază în sufletul lor politicienii. Unii au început să se scârbească și să se trezească la realitate. Progresul lor nu vine dela vorba seacă a cutărui „candidat“, el vine prin munca fără de răgaz a săteanului, în câmp, în pădure și acasă.

Pentru scoaterea politicianismului distrugător dela sate, învățătorul, preotul și notarul să fie aceia cari să vină cu alte idei sănătoase, cu alte îndrumări pentru viața practică a lor și să combată vehement politica.

Iar asociațiile culturale, casele culturale și grupările nepoliticizate să pornească o acțiune puternică pentru îndreptarea răului, de care suferim cu toții, orășeni și săteni.

Altădată să depunea mai multă sârguință, se lucra mai mult pe teren, la fața locului și nici depravarea nu era atât de pronunțată.

Continuând în felul acesta ajungem în prăpastie.

O nouă viață trebuie introdusă la sate. Sufletele acelea altădată curate, trebuiesc înnoite. Mai cu seamă tineretul trebuie ferit de mocirla vieții publice de acum.

Acei cari au o răspundere în țara asta să se trezească din somnul dulce în care se găsesc.

Măsuri de îndreptare grabnice se impun.

N. DAVID.

Lichidarea datoriilor agricole și urbane.

Debitori urmăriți. Respingerea cererii lor pentru desființarea urmăririi. Apel. Procedură îndeplinită prin afișare, nu prin citarea părților. Ilegalitate. Art. 68 din legea dela 7 Aprilie 1934.

In fapt: In urma cererii urmăriților M. Sz. și soția, făcută în baza art. 30 și 68 din legea lichidării datoriilor, s'a desființat execuția silită ordonată în favoarea creditorilor cesionari V. M. și E. W. și s'a respins cererea referitoare la ordonanțarea sumelor încasate de curatorul de sechestru, iar Curtea de Apel Oradea s. II. reformând această încheiere, a respins cererea urmăriților pentru desființarea urmăririi ordonate cu încheierea Nr. 1457 din 5 Aug. 1932, a Tribunalului Bihor s. I.

Recurenții Sz. M. și soția susțin că s'au violat normele de procedură referitoare la judecarea apelurilor în materie contencioasă, precum și art. 68 din legea și regulamentul legii pentru lichidarea datoriilor, prin aceea că la desbaterea apelului părțile nu au fost citate, procedura îndeplinindu-se prin afișare.

In drept: Din examinarea deciziei supuse recursului se constată că pentru termenul de 17 Noiembrie 1934, când a avut loc la Curte judecarea în fond a apelului, părțile nu au fost citate, procedura fiind îndeplinită prin afișarea termenului.

Legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, a cărei aplicațiune a avut loc la prima instanță și în baza căreia, la cererea debitorilor urmăriți, s'a desființat executarea silită cerută de creditorii, — prin art. 68 alin. 1 prevede că cererile debitorilor pentru desființarea măsurilor de urmărire pornite în contra lor, se vor judeca în camera de consiliu cu citarea tuturor creditorilor urmăritori sau intervenienți.

Față de această dispoziție categorică a legii, Curtea de Apel care judecă în apel asupra unei cauze ce avea de obiect desființarea unei execuțiuni silită era obligată ca, potrivit textului arătat, să citeze părțile pentru judecare în camera de consiliu, în această materie specială procedura neputându-se îndeplini prin afișarea termenului.

Ne procedând astfel și Curtea de Apel judecând cauza la un termen pentru care nu au fost citate părțile, termenul fiind numai afișat, prin aceasta a violat dispozițiunile art. 68 din legea lichidării datoriilor, pronunțând o hotărâre casabilă.

Deci, motivul prim de casare fiind întemeiat, fără a se mai examina celelalte motive, recursul cată a se admite (Cas. II. dec. 584 din 18 Iunie 1937.

Admis recursul făcut de Szabo Maximilian și a. prin av. S. Enger în proses cu Vasile Maior și a. prin av. Weiman. Preș. dlui T. Radu, consilier).

Convertirea pe termen lung a datoriilor pe termen scurt. Convertire efectuată pe baza legii din 20 Aprilie 1932. Este o înțelegere valabilă conform art. 74 din legea conversiunii din 1934.

Prin dispozițiunile alinialului 3, adăugat prin legea din 20 Aprilie 1932 la art. 23 al legii pentru înființarea unei societăți comunale pentru construire de locuințe ieftine din București, nu s'a impus zisei societăți obligațiunea de a converti pe termen lung, datoriile contractate pe termen scurt.

Prin dispozițiunile acestui text de lege, prevăzându-se că Societatea Comunală va putea converti pe termen lung de cel puțin 10 ani, datoriile pe termen scurt rezultate din împrumuturi ipotecare acordate pentru construcțiunile de locuințe, legiuitorul a lăsat la facultatea societății să facă debitorii ei, cu consimțământul lor, înlesnirile rezultând în convertirea acestor datorii, — prin dispozițiunile textului de lege citat arătându-se numai că societatea „va putea“ converti aceste datorii.

Deci, convertirea lor, astfel efectuată și consimțită de debitor sub imperiul și în baza legii modificatoare din 20 Aprilie 1932, constituie o înțelegere încheiată sub imperiul ei, care potrivit art. 74, alin. 1 din legea lichidării din 7 Aprilie 1934, este și rămâne valabilă și are drept urmare că debitorii cari au obținut odată convertirea datoriilor pe baza ei nu mai pot cere și obține o nouă convertire a lor pe baza legii lichidării din 7 Aprilie 1934.

Instanța de fond a constatat că prin actul autentificat la Nr. 15.173 din 1933 intitulat: „Act de conversiune“, părțile au convenit, sub imperiul legii modificatoare din 20 Aprilie și în baza art. 23, alin. 3 al acestei legi, ca datoria pe termen scurt de 3 ani a recurenteii față de intimată să fie convertită în datorie pe termen lung plătitibilă în timp de 20 ani cu începere dela 1 Iulie 1933.

Față de aceste constatări a putut să decidă, fără a fi comis imputările arătate în motivele de casare și făcând o justă aplicațiune a art. 74, alin. 1 al legii din 7 Aprilie 1934, că recurenta nu mai poate cere și obține, pe baza acestei din urmă legi, o nouă convertire a datoriei sale (Cas. I. dec. 1912 din 7 Iulie 1937. Respins recursul făcut de Dora Maior Popescu, contra dec. 465 din 1936 a C. Ap. II București, în proces cu Soc. de locuințe ieftine. Preș. dlui Al. Iuca, președinte).

CURTEA DE CASAŢIE S. III.

12 Februarie 1937.

CONCORDAT AGRICOL. Acţiunea provocatorie. — Inadmisibilitate. (Art. 50, 69 legea de lichidare a datorilor agricole şi urbane din 7 Aprilie 1934.)

Posibilitatea — pentru creditorii — de a lămuri şi pe calea unei acţiuni principale chestiunea dacă creanţele lor intră sau nu în prevederile legii sau sunt exceptate, a fost acordată de legiuitor numai pentru creanţele ce intră sau sunt exceptate dela beneficiul cap. I şi II.

(Banca de Agricultură şi Export cu Soc. S. Singher).

CURTEA : Asupra recursului de faţă.

Având în vedere deciziunea Curţii de Apel din Iaşi S. II cu Nr. 61, din 2 Iunie 1936, prin care se respinge ca nefondat apelul declarat de Banca de Agricultură şi Export în contra sentinţei Tribunalului Bacău cu Nr. 20 din 20 Ianuarie 1936.

Că pentru a decide astfel Curtea constată că Banca de Agricultură şi Export a cerut Tribunalului Bacău să constate că debitoarea sa, societatea S. Singher, nu beneficiază de dispoziţiunile art. 50 din legea lichidării datorilor a cărei aplicaţiune numita societate o solicitase, cerere întemeiată de petiţionară pe dispoziţiunile art. 69 al. ultim din aceeaşi lege.

Că tribunalul Bacău respingând această cerere, Curtea a menţinut soluţiunea primei instanţe motivând că acţiunea provocatorie a fost acordată creditorilor în contra debitorilor lor atât pentru stabilirea excepţiunilor dela beneficiul legii de asanare a diferitelor categorii de debitori şi datorii prevăzute de art. 69 legea lichidării datorilor, cât şi pentru stabilirea neîndeplinirii de către debitori a condiţiunilor de aplicabilitate a acestei legi şi pentru invocarea oricăror decăderi în contra debitorilor dela beneficiul legii; că excepţiunile dela beneficiul legii fiind strict determinate şi anume cele referitoare la cap. I şi II din lege urmează că şi acţiunea provocatorie nu a fost acordată de legiuitor decât pentru stabilirea excepţiunilor în cadrul acestor capitole; că condiţiunile de aplicabilitate ale legii vor fi tot cele referitoare la cap. I şi II întru cât art. 69 se referă numai la aplicaţiunea acestor capitole; că aceeaşi soluţie se impune şi cu privire la stabilirea decăderilor dela beneficiul legii; că această acţiune nu se va putea exercita şi faţă de nişte debitori beneficiari ai aranjamentului prevăzut de art. 50 din aceeaşi lege întrucât în acest caz, pentru stabilirea tuturor condiţiunilor prevăzute de acest text, acţiunea unui singur debitor nu ar mai fi eficace pentru stabilirea inaplicabilităţii art. 50, ci ar fi nevoie de o acţiune colectivă a creditorilor; că acţiunea provocatorie nu este admisibilă şi pentru consideraţiunea

că în cazul art. 50 fiind aplicabilă procedura concordatului preventiv, aceasta nu cunoaşte amestecul creditorilor în faza admiterii în principiu precum şi împrejurarea că acţiunea provocatorie şi procedura concordatului stabilesc competenţe diferite ceea ce ar putea duce la soluţii contradictorii; că în speţă fiind deja deschisă procedura art. 50, acţiunea provocatorie nu-şi mai poate avea locul întrucât aceeaşi chestiune nu poate fi supusă judecăţii a două instanţe.

În contra acestei decizii Banca de Agricultură şi Export a făcut recursul de faţă astfel formulat:

„Violarea dispoziţiunilor art. 69 alin. ultim din legea lichidării datorilor agricole şi urbane din 7 Aprilie 1937, greşita interpretare a acestui text de lege, violarea dispoziţiunilor art. 50 din această lege, exces de putere şi omisiune esenţială.

„Prin decizia atacată cu prezentul recurs, Curtea de apel, stabileşte principiul că în materia aplicării dispoziţiunilor art. 50 din legea lichidării datorilor, creditorul nu poate face acţiune provocatorie prevăzută de dispoziţiunile art. 69 ultim aliniat din lege. Ori numai cu violarea dispoziţiunilor ultimului aliniat al art. 69 din legea lichidării datorilor şi printr-o greşită interpretare a acestui text de lege s'a putut da această soluţiune.

„Din examinarea atentă a textului art. 69 din lege se constată că acest text are o aplicaţiune generală în ceea ce priveşte dispoziţiunile legii lichidării şi nu se face absolut nici un fel de excepţie cu privire la aplicaţiunea sa, atunci când este vorba de a se intenta de creditor acţiunea provocatorie în materia legii lichidării datorilor.

„Textul art. 69 se găseşte la cap. IV la dispoziţiuni generale şi prin consecinţă urmează să-şi găsească aplicaţiunea cu privire la toate situaţiunile prevăzute de lege art. 69 reglementează modul de intentare a acţiunii provocatorii în materie de conversiune, fără a face vreo deosebire între diversele categorii de debitori şi creditori beneficiari ai legii, competenţa instanţelor şi modul de judecată pentru litigiile având de obiect stabilirea aptitudinii unui debitor de a beneficia de lege. Deci, prevederea art. 69 alin. ultim din legea lichidării datorilor, este o prevedere generală, care se referă la toţi debitorii cari se prevalează de dispoziţiunile art. 50 din legea lichidării datorilor.

„Textul art. 69 aliniatul ultim conferă creditorului dreptul ca pe calea unei acţiuni principale să stabilească vocaţiunea debitorului la beneficiul legii. În situaţiunea creată de legiuitor art. 50 din lege, creditorul este cu mult mai îndreptăţit să se prevaleze de acţiunea provocatorie, fiind stabilit de o jurisprudenţă constantă, că în situaţiunea prevăzută de textul art. 50 din lege creditorul nu are dreptul să atace cu apel ordonanţa de admitere în principiu prin care se constată de preşedintele tribunalului că debitorul

„întrunește condițiunile legii și se dispune convocarea creditorilor în vederea aranjamentului. Examinat cu atenție textul art. 69 din legea lichidării datoriilor, constatăm că acest text, cuprinde două serii de dispozițiuni.

1. „Prima de fond, se referă la excepțiunea unor creanțe și debitori deia beneficiul capitolului I și II al legii.

2. „A doua de procedură, cuprinde reguli relative la modul cum debitorii și creditorii pot să opună dispozițiunile legii.

„Cetit cu atenție, textul nu poate avea altă interpretare.

„Astfel aliniatul penultim prevede că, instanțele de fond și de urmărire sunt competente a se pronunța asupra chestiunii dacă debitorul întrunește condițiunile spre a intra în prevederile legii și nu în prevederile capitolului I și II, cum se decide de către Curtea de apel, în decizia arătată cu prezentul recurs.

„Este, dar o dispozițiune cu caracter general aplicabilă pentru toate categoriile de debitori cuprinși în lege.

„Acțiunea provocatorie, reglementată de aliniatul ultim al art. 69, trebuie să aibă aceeași aplicațiune, fiindcă se referă la aliniatul precedent. De această părere este dl Romnicanu în comentarul său la Nr. 161 și 239. Cererea făcută de debitor conform art. 50 din legea lichidării datoriilor nu este o acțiune propriu zisă.

„Art. 50 al legii lichidării datoriilor prevede tot o conversiune de creanțe și deși legiuitorul trimite la legea concordatului preventiv afacerea rămâne totuși cu caracter civil. La conversiunea prevăzută de art. 50 legiuitorul impune debitorului să întrunească patru condițiuni și anume:

a) „Să fi avut calitatea de comerciant anterior datei de 18 Decembrie 1931 și până la 7 Apr. 1934;

b) „Să posede portofoliu asanabil în proporție de 15% din totalul creanțelor sale;

c) „Să fi acceptat conversiunea pentru debitorii săi asanabili;

d) „Să aibe votul aprobativ a 2/3 din creditorii săi sau hotărîrea de arbitraj.

„Relativ la îndeplinirea acestei ultime condițiuni, legiuitorul trimite la procedura concordatului preventiv, fiindcă este vorba de votul creditorilor.

„Legiuitorul a înțeles ca procedura convocării creditorilor să constituie o măsură cu caracter definitiv numai în ce privește condițiunile votului acestor creditori — vot care nu mai poate fi discutat.

„In privința celorlalte condițiuni, deși președintele tribunalului examinează și constată în mod sumar îndeplinirea lor, această constatare nu este opozabilă creditorilor, care printr'o acțiune principală sau pe cale de excepțiune, la urmărire pot să discute dacă debitorul le întrunește sau nu.

(„In acest sens decizia Inaltei Curți de Casație secția III cu No. 873 din 14 Maiu 1935).

„Deci, cererea bazată pe dispozițiunile art. 50 din legea lichidării datoriilor are de scop convocarea creditorilor, pentru a fi întrebați dacă primesc propunerea debitorului.

„In legea lichidării datoriilor nu se găsește nici un fel de excepție cu privire la dreptul creditorului de a face acțiunea provocatorie în situația prevăzută de art. 50 din legea lichidării datoriilor.

„In lipsa unei dispozițiuni de excepție sunt aplicabile principiile dreptului comun, după cum se poate dovedi pe cale de acțiune provocatorie că petiționarul nu întrunește condițiunile legale spre a beneficia de dispozițiunile art. 50 din legea lichidării datoriilor.

„Nici în art. 50 din legea lichidării și nici în art. 69 și nici un alt text din legea lichidării datoriilor, nu creiază vreo excepție pentru creditor, de a face acțiune provocatorie și în situațiunea creată de art. 50 din legea lichidării datoriilor.

„Deci numai cu violarea acestor texte de lege art. 50 și art 69 din legea lichidării datoriilor, printr'o greșită interpretare și omisiune esențială, s'a putut ajunge de către Curtea de apel, la soluția dată prin decizia atacată cu prezentul recurs, comișându-se de instanța de fond și exces de putere prin această decizie“.

Având în vedere că prin motivele de recurs recurenta se plânge de violarea și greșita interpretare a art. 69 alin. ultim legea lichidării datoriilor și art. 50 din aceeași lege, de exces de putere și omisiune esențială prin aceea că art. 69 are o aplicațiune generală în ce privește dispozițiunile legii lichidării și nu face nici o excepție cu privire la aplicabilitatea acțiunii provocatorii; că acest text privind pe toți debitorii ce invoacă beneficiul legii, acțiunea provocatorie este aplicabilă și în cazul art. 50 cu atât mai mult cu cât creditorii nu pot ataca ordonanța de admiterea în principiu legea lichidării nu prevede nici o excepție cu privire la dreptul creditorului de a face o acțiune provocatorie în situația prevăzută de art. 50; că de aci rezultă dreptul creditorului de a dovedi pe calea unei acțiuni principale că debitorul său nu întrunește condițiunile necesare pentru a beneficia de dispozițiunile acelu text.

Considerând că art. 69 din legea lichidării datoriilor agricole și urbane prevede o serie de excepțiuni dela beneficiul conversiunii conținută în capitolele I și II; că după ce legiuitorul enumără într'o serie de alineate ce anume datorii se exceptează dela beneficiul capitolelor I și II, în aliniatul următor (X) adaugă că instanțele de fond și de urmărire sunt competente în orice stadiu al procesului să se pronunțe dacă debitorul intră sau nu în prevederile legii, precum și asupra chestiunii de a se ști dacă vreuna din cre-

anțe intră sau nu în excepțiunile enumerate în alineatele anterioare; că fiind vorba de excepțiile ce scot o creanță numai dela beneficiile capitolelor I și II sau dacă acele creanțe beneficiază de conversiunea prevăzută de acele capitole este dela sine înțeles că acele creanțe nu pot fi decât de natură civilă; agricolă sau urbană.

Că întrucât legiuitorul a acordat dreptul debitorului de a invoca pe cale de incident, oricând, avantajele cap. I și II, iar creditorilor excepțiile și decăderile de care s'a vorbit mai sus, prin ultimul aliniat al acestui text și deci în cadrul preocupărilor pentru aceleași categorii de creanțe, legiuitorul a mai dispus ca creditorii ce ar voi să lămurească chestiunea dacă creanțele lor intră sau nu în prevederile legii sau sunt exceptate, să o poată face și pe calea unei acțiuni principale care se va judeca de urgență.

Că este evident că această posibilitate a fost acordată de legiuitor numai pentru creanțele ce intră sau sunt exceptate dela beneficiul cap. I și II acest lucru rezultă din faptul că în aliniatul ultim în care se acordă dreptul de a uza de acțiunea provocatorie legiuitorul se referă la cele cuprinse în aliniatul penultim care trimite și acesta după cum s'a arătat mai sus, numai la dispozițiunile cuprinse în cap. I și II ale acestei legi.

Că însă spre deosebire de regimul pe care legiuitorul l-a fixat pentru creanțele civile, agricole sau urbane, unde debitorul nu este obligat să ceară printr'o procedură specială și într'un termen de mai înainte fixat, recunoașterea din partea instanțelor judecătorești că beneficiază de dispozițiunile legii lichidării datorțiilor, deoarece debitorii aceștia pot invoca acest beneficiu și pe cale de incident, în apărare atât cu ocazia judecării procesului în fond, cât și cu ocazia executării, pe comercianții ce pretind beneficiul art. 50 legea lichidării, legiuitorul îi obligă să provoace singuri deschiderea procedurii de aranjament prevăzută prin acel text, iar prin art. 29 al. II din legea pentru refacerea creditului din 20 Aprilie 1935, legiuitorul a îngădit dreptul comerciantului de a introduce cererile de aranjament la un interval de trei luni dela promulgarea acelei legi, pentru a face în acest fel să înceteze starea de incertitudine, dăunătoare vieții comerciale — privind datoritiile comercianților.

Că față de această fundamentală deosebire între tratamentul legii privind datoritiile agricole și urbane și pentru cele comerciale este ușor de înțeles că acțiunea provocatorie este de mare utilitate pentru creditorii ce socotesc necesar a lămuri cu un moment mai de vreme situațiunile debitorilor lor în raport cu dispozițiunile cap. I și II din legea lichidării datorțiilor în timp ce pentru creditorii ce au debitori comercianți, ce voesc să beneficieze de aranjamentul acordat de art. 50, acțiunea provocatorie nu are nici o utilitate, față de împrejurarea că procedura acestui aranjament trebuie să fie provocată de comerciant față cu toți creditorii și numai până la data de 20 Iunie 1935, termen după care o atare cerere nu se mai putea introduce; că odată introdusă cererea, orice creditor care crede că cererea nu e admisibilă, are dela lege calea opoziției contra procesului verbal al judecătorului delegat.

Că astfel fiind, pe drept cuvânt a decis Curtea de apel că recurentul de astăzi nu poate uza de acțiunea provocatorie prevăzută de art. 69 alin. ultim din legea lichidării datorțiilor agricole și urbane.

Că pentru aceste motive recursul de față este neîntemeiat și urmează a fi respins.

Văzând cererea de cheltuieli de judecată și apreciind.

Pentru aceste motive Curtea
In numele legii respinge recursul.
Deciziunea Nr. 240 din 12 Februarie 1937;
dos. Nr. 2750/936.

Președinția d-lui D. G. Lupu, președinte; Raportor d. Consilier Consilier C. Crăciunescu, avocat; dl Apoteker p. intimată.

Situația.

Cercurile politice sunt preocupate, pe lângă lupta electorală și de vizita dlui Delbos, ministru de externe al Franței.

După ce a trecut prin Berlin și Varșovia dl Delbos poposește câteva zile și în capitala noastră. I s'a făcut primire măreață, ca la un mare prieten al țării, a fost invitat la M. S. Regele, iar guvernul i-a pregătit tradiționalul banchet, la care obișnuit i-au parte numai „personalități“ de marcă. N'au lipsit desigur discursurile „pompoase“ cu declarațiile fidele de prietenie ce purtăm Franței, Micei Antante și Genevei.

Oamenii noștri de stat au ținut și de data asta să asigure pe francezi că suntem prietenii lor cei mai sinceri și că în noi pot avea deplină încredere în timpurile acestea tulburi.

Suntem aliați Franței. Foarte bine. O știm cu toții prea bine, o știu tot așa francezii.

În privința asta n'avem nimic de spus, deocamdată. Ne interesează însă altceva.

Dacă Franța ține atât de mult la noi, înțelegem tot atât cât ținem și noi la ei, de ce ne primesc toți cu prea mare neîncredere. De ce, sunt câțiva ani doar de atunci, trimeteau „controlori“ pe lângă Institutul nostru de emisiune, adică ne țineau sub tutela lor. Să nu cumva să facem un pas în domeniul economic și financiar care să nu fie pe placul bancherilor evrei din Paris și atunci vai de noi. Tot creditul acordat, după care plătisem și plătim dobânzi exagerate, ni l'ar fi retras. Păi așa înțeleg amicii noștri din occident prietenia? Ce, noi suntem un popor de sluji? Numai interesele lor să le servim până la sacrificiu, iar din partea lor nici o dragoste pentru țara noastră, decât din interes!

Înțelegem o prietenie sinceră bazată pe legături de afaceri reciproce și nu o exploatare în chip deloc amical.

Nu înțelegem de loc umilința fără margini față de Franțe. Cu o altă politică mai hotărâtă și cu mai multă demnitate, prietenia s'ar menține și mai mult chiar Franța ar căuta-o, oferindu-ne relații și favoruri nebănuite.

Asta ar fi dorința țării.

ION OPRIS.

CRONICA

Necrolog. *Isaia Popă*, preotul ortodox din stațiunea balneară Ocna-Sibului, a încetat din viață, zilele trecute în vârsta de 78 de ani.

A fost cunoscut în întreg ardealul ca vestit cântăreț.

Răposatul a funcționat 50 de ani încheiași și ca bărbat de încredere — informator al băncii „Albina“ Sibiu, pentru comuna sa natală și împrejurime, prin care activitate a sa a contribuit mult la ridicarea materială a poporului.

Nicolae Munthiu, directorul fabricii de ceramică „Iris“ din Cluj, președintele Consiliului de cenzori a băncii „Silvania“, Șimleu și revizor-expert al „Solidarității“ a încetat din viață la începutul acestei luni în Cluj, în vârstă de 57 de ani.